

OPENBARING 5:1-14

Inleiding

(Ik heb een groot probleem vanavond. Afgelopen vrijdagavond heb ik namelijk Lonneke beloofd een gemakkelijke inleiding te houden. En dat is een groot probleem als je Marco in 't Veld heet. Te meer daar vanavond een van de moeilijkere hoofdstukken van de Bijbel aan de orde is.)

Voordat we het tekstgedeelte dat vanavond aan de orde is gaan lezen wil ik eerst het volgende zeggen:

Het gaat vanavond om Christus. Om de regerende Christus. Christus als de Koning. Christus als de Grote, de Heerlijke en de Almachtige. Christus als Schepper en Herschepper van hemel en aarde.

Op veel plaatsen in de Bijbel komt dit thema aan de orde. Uit het 'Oude Testament' kunnen we bijvoorbeeld Psalm 45 noemen. Vanuit het 'Nieuwe Testament' zijn er ook vele teksten te noemen die gaan over het thema van de almachtige, regerende Christus. Één van die teksten vinden we in het gedeelte dat we vanavond hopen te behandelen: Openbaring 5. We lezen Openbaring 5 in het geheel.

(Ik heb behalve mijn inleiding en de daarbij behorende vragen, drie dingen bij me. Het eerste is mijn Bijbel en psalmboek. Dat is niet zo verwonderlijk. Het tweede, al iets bijzonderder, is dit boekje van Dr. Aalders over de verhouding tussen de Reformatie en de moderne theologie. Het derde, meest bijzondere, is de NRC Next van vrijdag 8 oktober.)

Vrijdag 8 oktober 2010, stond in de NRC Next een column van Ilja Leonard Pfeijffer. Getiteld: *"Totale Puinhoop"*. In diezelfde tijd: zo rond 8 oktober, las ik het al wat oudere boek van Dr. W. Aalders met de titel *"De grote ontsporing"*.

En ik ben er me van bewust dat ik deze titels nu totaal uit hun verband ga rukken. Toch hebben ze wel iets te zeggen: deze titels: 'totale puinhoop' en 'de grote ontsporing'. Ze zijn een perfecte omschrijving van de tijd waarin wij leven. Sterker nog: ze zijn een perfecte omschrijving van ons leven.

Ja, ik lieg niet als ik zeg dat het een totale puinhoop is in ons leven. En dat geldt zowel voor jullie als voor mij. Ik lieg evenmin als ik zeg dat we ontspoord zijn. En ook dat geldt zowel voor jullie als voor mij.

"En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijs, en dat hij een lust was voor de ogen, ja een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar; en hij at."

Een bekende passage uit Genesis 3. Een passage die de grote ontsporing beschrijft. En dat het als gevolg daarvan een puinhoop geworden is, blijkt uit dat wat Paulus schrijft in

Romeinen 8: 20: *“Want het schepsel is aan de ijdelheid (je kunt ook zeggen: zonde) onderworpen, niet gewillig, maar om de wil van diegene, die het aan de ijdelheid onderworpen heeft.”* (Iets vrijer gezegd: Het schepsel, de mens in het bijzonder, hoewel Paulus het heeft over de gehele schepping, is aan de zonde onderworpen. Niet omdat dat schepsel dat wil. Maar omdat degene die het schepsel aan de ijdelheid onderworpen heeft, dat wil.)

Ik begrijp dat dit geen eenvoudige stof is. Ik zal het dan ook proberen duidelijk te maken aan de hand van een voorbeeld. Een voorbeeld dat duidelijk aantoont hoezeer wij ontspoord zijn, en hoezeer ons leven een puinhoop geworden is.

Afgelopen zomer kreeg ik van de buurvrouw een preek van een Amerikaanse dominee. En ik heb een gruwelijke hekel aan Amerikaanse dominees. Geef mij maar een preek van een dominee uit de 16de-eeuw in heerlijk oud-Nederlands. (Ik wil trouwens ten behoeve van de reputatie van mijn buurvrouw nog wel zeggen dat het geen ‘fancy’ en ‘glossy’ ‘evangelical’ was, integendeel.) Maar goed, wat er ook van deze Amerikaanse dominee zij, ik heb zijn preek beluisterd. En in die preek beschrijft hij de mens als een man die doodziek is. Zo ziek, dat hij in het leven wordt gehouden door een of ander ingewikkeld medisch apparaat. Hij is met allerlei slangetjes en draden aan dat apparaat verbonden. Wat doet de man echter, als hij even wakker wordt probeert hij met alle macht en uit alle kracht die slangetjes en draden uit zijn lichaam te trekken. Hij probeert de verbinding tussen dat apparaat en zichzelf te verbreken. Terwijl ... terwijl dat apparaat hem in het leven houdt!

Welnu, dàt zijn wij. Zozeer ontspoord dat wij ons proberen los te rukken van de Bron van het leven: God in Christus. En het is daarom ook dat het boek van het leven voor ons gesloten is. En, meer op Opbenbaring 5 toegespitst, het boek van de toekomst (want daarover gaat het in dit hoofdstuk) voor ons gesloten is, en blijft.

“(...) niemand in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, kan het boek openen. Noch hetzelve inzien.”

Bij het horen van deze woorden barstte Johannes in huilen uit. Hij was namelijk vervuld met een groot verlangen naar de toekomstige dingen. Omdat hij wist dat de opening van het boek van de toekomst tot troost en hoop zou zijn. Die troost en hoop ontbreekt echter zolang het boek gesloten blijft.

Ja. Kán het beklemmender? Kán het benauwender? Kán het angstaanjagender? Een grote ontsporing. Een totale puinhoop. En dan ook nog een geheel ontbreken van troost en hoop. Geen toekomst.

(Geen toekomst)

(Maar God ... Máár God ...) “MÁÁR GOD, DIE RIJK IS IN BARMHARTIGHEID, DOOR ZIJN GROTE LIEFDE, WAARMEE HIJ ONS LIEFGEHAD HEEFT, OOK TOEN WIJ DOOD WAREN DOOR DE MISDADEN, HEEFT LEVEND GEMAAKT MET CHRISTUS;”

(Of zoals de apostel Johannes het uitdrukte:) *“Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.”*

Het werd Johannes gezegd: *“Ween niet, zie, de Leeuw, Die uit de stam van Juda is, de Wortel van David, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen op te breken.”* God zij dank.

Christus is de Leeuw uit Juda's stam. Krachtig. Machtig. Sterk. Overwinnend. Heersend.

Christus is de Wortel van David. Koninklijk. Heerlijk. Groot.

Christus is niet alleen de Leeuw of de Koning. Nee, Hij is ook het Lam. Zwak. Machteloos. Verliezend. Lijdend. De lijdende Knecht van de Heere. Maar juist hierin komt het wonder samen. Deze schijnbare zwakheid en machteloosheid is Zijn grootste kracht en macht. Juist op het moment dat het leek alsof Hij zou verliezen, won Hij. Hij riep het uit: *“τετέλεσται”* *“Het is volbracht”*. Op dat moment toonde Hij, dat Hij nooit verliest. Dat Hij alles regeert. Dat Hij alles in de hand houdt. En dat Hij ook ons leven, wanneer we in Hem geloven, op Hem hopen en Hem van harte liefhebben, regeert. Wat een wonder. De Leeuw regeert als het Lam.

Christus is de Koning, de Leeuw en het Lam. Vanavond de vraag of hij dat ook persoonlijk voor ons is. Kunnen wij het met de 24 ouderlingen nazeggen: *“Gij hebt ons Gode gekocht (U hebt mij Gode gekocht) met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie”*? Het is voor ons allemaal nodig. Alleen dan komen we weer op het juiste spoor terecht. Het spoor achter Christus aan. Anders gezegd: alleen dan kunnen we echt leven tot eer van Hem. Door het geloof Hem eren in woorden, daden en gedachten. *“Want gelijk een lichaam zonder geest dood is, alzo is ook het geloof zonder de werken dood.”*

De bekering draait geheel om God en om de eer van Zijn naam. (En terwijl ik dit zeg, zit ik met mijn gedachten nog even bij de tekst uit Jakobus: *“Want zoals een lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de werken dood.”* En ik moet denken aan een mevrouw. Mevrouw van Schurmann. Weten jullie wie de eerste vrouwelijke studente ter wereld was? Dat was niet een of andere feministische ‘madame’ noch Clara Wichmann of iets dergelijks. Nee, dat was Anna Maria van Schurmann. Ze studeerde theologie aan de Universiteit van Utrecht bij Prof. Voetius. En als Voetius dan college gaf aan allemaal mannelijke studenten zat zij in een apart hokje, achter een gordijn. Opdat de mannen niet in verleiding zouden worden gebracht ... Welnu, deze toen al wereldberoemde mevrouw, heeft het gedicht: In een tijd dat 95% van de bevolking Christelijk was!:

*“Verbasterd Christendom, waar is uw eerster luyster?
Van liefd', geloov', en hoop. Hoe schijnt uw licht so duyster?”*

Of ergens anders:

*“Och dat alle menschen wisten,
Het leven van de ware Christen,
Dan verdween de valsche schijn,
Dat er vele christen(en) zijn,
In een Christ' zijn als twee menschen,
Die d'een tegen d'andre wenschen,
d'Een die staat aan Christus zy,
d'Ander blyft in duyvels ry.”*

Deze mevrouw Van Schurmann leefde in de tijd van de Nadere Reformatie. Zij stelde dat de Reformatie wel de leer veranderd had. De Reformatie had definitief gebroken met de Rooms Katholieke Kerk. Maar de mensen waren niet anders gaan leven. Daarom moest er ook een 'reformatie' van het leven plaatsvinden. Ze legde dus heel sterk de nadruk op het leven van een Christen.)

Dit komt naar voren in het leven van de dankbaarheid. Daarin spelen een aantal dingen een rol. Ik denk aan bijbellezen, het bezoeken van kerkdiensten (ook van leesdiensten) en ook het bidden. Aan de laatste wil ik wat meer aandacht besteden. Ik doe dat omdat dit aspect ook aan de orde komt in Openbaring 5 en omdat de Catechismus in zondag 45, antwoord 116 stelt dat het gebed het *“voornaamste stuk van de dankbaarheid is, welke God van ons vordert, en dat God Zijn genade en de Heilige Geest alleen aan diegenen geven wil, die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.”*

Dit wordt ook aangehaald in ons tekstgedeelte: Openbaring 5, wanneer we in vers 8 lezen van de *“gouden fiolen vol van reukwerk welke zijn de gebeden van de heiligen.”* De 24 ouderlingen: 12 stamvaders van het volk Israël en de 12 apostelen, brengen op deze manier de gebeden van de 'heiligen' (gelovigen) over. Er wordt als het ware mee gezegd *“Zie Gij bent het, aan wie niet alleen hier in de hemel, maar ook op de aarde de heerlijkheid wordt toegekend.”* Dit over de functie van het gebed in het leven van de dankbaarheid.

Als we zó leven: met Christus, door Christus, in Christus, voor Christus en achter Christus, hebben we toekomst. De toekomst is dan geen gesloten boek meer. Nee, dan is het boek geopend. Dan gaan we het de tienduizend maal tienduizenden en duizendmaal duizenden engelen nazeggen: *“Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging.”* Dan draait alles alleen nog om Hem. Hij, de Leeuw uit de stam van Juda, die regeert als het Lam. Een onmetelijk wonder. Onbegrijpelijk en onbevattelijk. (Maar toch:) Nochtans waar.

VRAGEN

1. Ik heb in mijn inleiding de het leven van een mens getypeerd met de woorden 'totale puinhoop' en 'grote ontsporing'. Dit geldt niet alleen voor het leven van de mens, maar ook voor de samenleving in het algemeen.
 - a. Is deze typering ('totale puinhoop', 'grote ontsporing') terecht? Zo nee, waarom niet?
 - b. Veronderstel dat de typering terecht is. Noem een aantal voorbeelden van 'puinhopen' en 'ontsporingen' in de maatschappij en in het leven van een mens.
 - c. Wat is de meest fundamentele oorzaak van deze 'puinhopen' en 'ontsporingen'?
 - d. Hoe komt deze oorzaak aan de orde in Openbaring 5?

2. In Openbaring 5 wordt gesproken over een 'boek' dat geopend moet worden.
 - a. Wat voor boek is dit?
 - b. Waarom is het nodig dat dit boek geopend wordt?
 - c. Christus alleen is in staat om dit boek te openen. Waarom kan alleen Christus dat? (Zie ook zondag 6 van de Catechismus.)

3. Christus is de 'Leeuw' en het 'Lam'.
 - a. Wat wordt bedoeld met deze beeldspraak?
 - b. Welke troost is in deze beeldspraak gelegen? (Zie ook zondag 1 van de Catechismus.)

4. In mijn inleiding heb ik het een en ander gezegd over de functie van het gebed in het 'leven van de dankbaarheid'.
 - a. In welk vers van Openbaring 5 komt dit naar voren? Een waarom precies in dit vers?